

Г. П. Грибан, К. В. Плотіцин, П. Б. Пилипчук

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Система фізичного виховання в Україні не задовольняє природну біологічну потребу студентської молоді в руховій активності, не забезпечує студентів необхідним рівнем здоров'я, фізичної підготовленості, працездатності, науково обґрунтованими освітніми і оздоровчими технологіями, які можна використовувати в подальшій життєдіяльності. Виникла суперечність між потребами особистості студента у світоглядному, духовно-культурному, інтелектуальному збагаченні та фізичному вдосконаленні [1,с.5]. Окрім того, відбулося падіння духовності в Україні, а, з іншої сторони, духовність в Україні за останні роки суттєво збагатилася зарубіжними філософськими течіями, поверненням до духовних перевертнів української ментальності, поглибленням вивчення якісної своєрідності постатей історії, залученням творчої спадщини української діаспори. Духовність стала предметом вивчення не тільки філософії, а й галузі фізичної культури та спорту [2].

В державі не створені умови для регулярної організованої рухової активності студентської молоді з метою зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, побажань, здібностей та індивідуальних особливостей. Не відновлена та не збережена мережа фізкультурно-оздоровчих закладів за місцем проживання студентів, в місцях масового відпочинку як умови залучення молоді до оздоровчого дозвілля. Із державного і місцевих бюджетів не виділяються достатні кошти на відновлення спортивної інфраструктури, забезпечення підтримки діяльності спортивно-оздоровчих заходів тощо.

Міністерство освіти і науки України немає типової навчальної програми з фізичного виховання для вищих навчальних закладів I–II та III–IV рівнів акредитації та регламентуючих документів щодо її реалізації. Нині не передбачена у Законі України «Про фізичну культуру і спорт», Законі України «Про освіту» та Положенні «Про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України» персональна відповідальність керівництва вищих навчальних закладів за ефективність навчально-виховного процесу з фізичного виховання та фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи освітнього закладу.

В останні роки в Україні взагалі відбулася руйнація системи фізичного виховання студентської молоді. Некомпетентність фахівців Міністерства освіти і науки України сприяла закриттю ряду кафедр фізичного виховання, переведення дисципліни «Фізичне виховання» на факультативну форму проведення навчальних занять, ліквідація медичних пунктів, що не дало змогу провести медичний огляд студентів для розподілення їх на медичні групи. Керівники міністерства намагалися дуже швидко зробити процес фізичної підготовки студентської молоді таким як у європейських країнах, не врахувавши матеріально-технічне забезпечення цієї галузі в Україні, відсутність кадрів та можливостей їх перепідготовки, менталітету українських студентів тощо.

Всепоглинаючий динамізм, постійна мінливість соціального середовища, ціннісних орієнтирів – все це характерно для сучасного цивілізованого суспільства і, безумовно, «диктує умови», в яких протікає освітньо-виховний процес. Студентська молодь зазнає впливу і тих і інших тенденцій, що позначається на формуванні її ціннісних орієнтацій, потреб, духовності і поведінки. Тимчасові цілі, в силу їх безпосереднього зв'язку з потребами сьогодення, викликані складанням залікових вимог і державних тестів з фізичної підготовки, мають тенденцію закривати собою і підмінювати цілі перспективні і фундаментальні. Коли увага викладачів зосереджується на таких кінцевих результатах фізичного виховання як кількість студентів, які виконали програмні нормативи, тести з фізичної підготовки, спортивні розряди, то пропускається головне – процес досягнення цих результатів, індивідуальний розвиток особистості студента. При такому підході не відбувається заохочування студентів до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, а часто навіть спостерігаються негативні результати, відбувається процес відчуження від фізичної культури і спорту [3]. Наші дослідження показують, що в даному випадку порушуються демократичні і гуманні взаємовідносини між викладачем і студентом.

Динаміка інтересів, мотивів та зацікавленості студентів засобами фізичної культури та спорту за час навчання в освітніх закладах показує, що не відбувається суттєвих змін в розумінні їх значення для ведення здорового способу життя. Важливою умовою реалізації виховного потенціалу фізичного виховання і спортивно-масових заходів є правильна постановка мети. З постановки мети починається цілеспрямована і доцільна діяльність студентів. Не вірно поставлена мета занять фізичною культурою і спортом призводить до того, що інтелектуальне, духовне і моральне в особистості студента залишаються за полем зору викладачів.

Список використаних джерел

1.Грибан Г.П. *Методична система фізичного виховання студентів : навч. посібник / Г.П. Грибан.* – Житомир : Вид-во «Рута», 2014. – 306 с. 2.Грибан Г.П. *Теоретико-методологічні, соціальні та психолого-педагогічні аспекти духовного розвитку особистості студента в галузі фізичного виховання і спорту : наук.-метод. розробки для студ., викл. кафедр фіз. вихов. та тренерів / Г.П. Грибан.* – Житомир, ДАЕУ, – 2008. – 121 с. 3.Чубаров М.М. *Условия совершенствования физического воспитания в вузах / М.М. Чубаров, Г.П. Грибан, И.Ф. Чернобаб // Информационно-методический вестник по физическому воспитанию студентов сельскохозяйственных вузов.* – М., 1990. С. 1–7.